

EDİTÖRDEN MEKTUP

Değerli okurlarımız, kıymetli meslektaşlarımız, sevgili yakın tarih öğrencilerimiz.

Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları Dergisi'nin 31.sayısı ile karşınızdayız. 2016 yılında yayımladığımız 29 ve 30. sayılar ile zamanında çıkmayı başaran dergimiz, değerli meslektaşlarımızın ilmi katkıları ile bu hususiyetini devam ettiriyor. Bu ve sonraki sayılarda da ilmi kaliteden ödün vermeden zamanında çıkmaya gayret edeceğimizi ifade etmek istiyorum.

Değerli okuyucularımız, bu sayıda birbirinden ilginç dört makale ve bir tanıtım yazısı ile karşınızdayız.

Dr. Çağdaş Lara Çelebi tarafından kaleme alınan “Kayseri Hristiyanlarının 19. Yüzyılda Sancak Yönetimine Katılmaları Üzerine” yazısı çok dilli, dinli, renkli Osmanlı sosyal yapısının ilginç bir yönünü yerli ve yabancı arşiv kaynaklarına dayanarak ortaya koymuştur. 19. asır Osmanlı devletinin her alanda reformlar gerçekleştirerek çağdaş çizgiyi yakalamaya çalıştığı bir zaman dilimi olmuştur. Bu asırda mahalli yönetimlerde başlayan meclis tecrübesi zamanla bütün ülkeye ve üst yönetime kadar yansımıştır. Dr. Çelebi sadece Osmanlı arşiv kaynaklarını değil, Yunan devlet arşivi kaynaklarını da kullanarak sosyal yapıda gayrimüslimlerin temsilini ilgililerinin değerlendirmesine sunmuştur.

İkinci makalede Osmanlı devletinden Cumhuriyete intikal eden bir mesele ile karşınıza çıktık. Yrd. Doç. Dr. Said Olgun'un incelemesi Siirt merkezli bir aşiret yönetiminin ağabeyden kardeşe geçen eşkıyalık macerasını Osmanlı arşiv belgeleri ışığında ele alıyor. Siirt'in Garzan bölgesinde yaşayan Pençinar aşiretini yönetenlerin eşkıyalık faaliyetleri ve devlete karşı faaliyetleri bölgede Cumhuriyet döneminde yaşanan asayişsizlik olaylarını anlamaya katkı sunacak mahiyettedir.

Dr. Erhan Kanbolat “Atatürk Döneminde Eğitimde Millilik ve Modernleşmeye Dair Tartışmalar” yazısı ile katıldı sayımıza. Türkiye Cumhuriyeti ile işgalden bağımsızlığa ulaşan Türk milleti siyasi alanda olduğu kadar sosyal sahada da önemli değişim ve dönüşümler yaşamıştır. Laikliği ve Cumhuriyetçiliği Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin varlık sigortası olarak gören Atatürk döneminde takip edilen milli kültür siyasetinin modernleşme ile nasıl ve ne şekilde uyum sağlayacağı 1930’lu yıllarda tartışmaya açılmıştır. Dr. Kanbolat dönemin kaynaklarında yer alan tartışmaları gündeme taşıyor.

31.sayımızda yer alan son makale Yrd. Doç. Dr. Nadir Yurtoğlu’na aittir. “Türk Savunma Sanayiinde Girişimci Bir Kuruluş: Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK) 1950-1960” başlıklı yazı Türkiye Cumhuriyeti’nin silah sanayiinde geçirmiş olduğu evreleri ve sonuçlarını kaynaklar ışığında ortaya koymaya çalışmıştır. Türkiye Cumhuriyeti’nde çok partili hayatın kurumsallaştığı 1950 yılına kadar savunma sanayiinde nelerin yapıldığı, kurulan fabrikalar, üretim ve ekonomiye katkıları sayısal veriler ışığında incelenmiştir. Mevcut birikimin tek bir merkezde toplanmasından sonra MKEK’in dünyanın farklı ülkeleriyle yaptığı üretim ve pazarlama anlaşmalarıyla sonuçları hakkında tespitler ortaya konulmuş, değerlendirmeler yapılmıştır. MKEK’nin savunma sanayii dışında milli ekonomiye katkıları ortaya konulmuştur. Türkiye’nin bu döneme kadar yaptığı girişimlerden söz konusu dönemde vazgeçmesinin ve temin konusunda da tek bir merkeze bağlanmasının ülke savunması açısından ne kadar riskli olduğu takip eden her on yılda en az bir örnekle görülmüştür. Son on yılda yapılan millileşme çabalarının ise aradaki farkı kapatmak konusunda alınacak çok mesafe olduğu dikkatten kaçırılmadan değerlendirilmesi gerçekçi olacaktır.

31. sayının son mesajı iki genç kardeşimizin, Eray Konya ve Giray Çavdar’ın hazırladığı kitap tanıtımıdır. “Kayseri Metropolitleri ve Malumat-ı Mütenevvia” Karamanlıca, yani Yunan alfabesiyle Türkçe yazılmış bir kitaptır. On dokuzuncu asrın sonunda kaleme alınan kitap Kayseri’yi merkeze alırken Niğde, Aksaray gibi yakın çevresini de ihmal etmemiştir. Sadece Kayseri metropolitleri değil civar halkın eğitim, sosyal ve kültürel hayatı için de önemli bir kay-

nak mahiyetini taşımaktadır. Karamanlıca yazılmış kitapların büyük bir kısmının dini içerikli olduğu dikkate alındığında “Kayseri Metropolitleri ve Malumat-ı Mütenevvia” ayrı bir öneme haizdir. Eğitim sahasında Anadolu’nun Ortodoks Türklerinin her kademede müesseseye sahip olduğunu gösteren kitap Orta Anadolu insanının eğitim, kültür ve geçim vasıtalarını merak eden bütün okuyucularımız için şiddetle tavsiye ettiğimiz bir kaynak durumundadır.

Bir sonraki sayıda yine ilmi yazılarla ve zamanında karşınızda olmak ümidiyle, hoşça bakın zatınıza efendim.

Haziran 2017
Prof. Dr. Cezmi ERASLAN
Editör